Commissie van Toezicht op de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten

Beslissing

inzake de klacht van de heer [klager] over het handelen van de MIVD

Beslissing van de afdeling klachtbehandeling van de Commissie van Toezicht op de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten (CTIVD) inzake de klacht van [klager] over het handelen van de Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (hierna: MIVD).

De klacht en het door klager gestelde handelen van de MIVD
Klager heeft op 22 oktober 2024 een klacht ingediend bij de CTIVD over het handelen van de MIVD.

Klager was werkzaam als medewerker bij een afdeling van de MIVD. In april 2022 is hij door de MIVD geschorst in het belang van de dienst en heeft de MIVD een hernieuwd veiligheidsonderzoek gestart. Volgens het schorsingsbesluit had hij 'specifieke vragen gesteld die niet passen bij de functie die hij vervulde. De minister van Defensie trekt in augustus 2024 zijn VGB voor VMN A in. In het besluit schrijft de minister van Defensie: *"Ik betrek daar ten overvloede nog bij de aanleiding voor dit veiligheidsonderzoek, nl. dat u om informatie hebt gevraagd die te maken heeft met het land in kwestie en die u voor uw eigen functie op dat moment niet nodig had. Uw stelling dat u als medewerker van de betreffende afdeling alles mag vragen en dat u de procedures zou hebben gevolgd, volg ik niet. Uit het veiligheidsonderzoek is anders gebleken."*
Klager bestrijdt dat hij handelingen heeft verricht die zijn rol bij die afdeling te buiten gaan.
Hij stelt dat hij niet van mening is dat een medewerker van de betreffende afdeling zomaar alle vragen mag stellen en hij heeft dat ook niet naar voren gebracht in het veiligheidsonderzoek.

Op 12 december 2024 heeft klager zijn klacht toegelicht in een gesprek met de voorzitter van de afdeling klachtbehandeling. Naar aanleiding van dit gesprek heeft de CTIVD de klacht als volgt geformuleerd.

De MIVD verwijt klager dat hij tijdens zijn werkzaamheden om informatie zou hebben gevraagd die hij niet nodig zou hebben binnen zijn functie bij de afdeling van de MIVD. Dit verwijt is mede aanleiding geweest voor zijn schorsing en het hernieuwde veiligheidsonderzoek. Vervolgens heeft de MIVD dit verwijt niet naar behoren onderzocht tijdens het hernieuwde veiligheidsonderzoek.

Context
Klager zijn functie bij de afdeling van de MIVD houdt in dat hij op grond van een Order van Blijvende Aard (OBA) geacht werd onderzoek te doen. Klager heeft in zijn werk geen ander gedrag vertoond dan passend was bij zijn functie.
Klager is, op grond van de verwijten in zijn richting, geschorst en vervolgens is zijn VGB ingetrokken. De MIVD heeft tot nu toe niet op behoorlijke wijze duidelijk gemaakt welke informatie hij zou hebben gevraagd. De onduidelijkheid over wat klager als een medewerker van de afdeling niet zou mogen vragen heeft er toe geleid dat hij niet wist op welke gronden hij is geschorst. Daarnaast heeft de onduidelijkheid over wat de medewerkers wel en niet mogen vragen, geleid tot onrust bij zijn collega's. De klachtbehandeling zou moeten leiden tot het bieden van duidelijkheid zodat naast klager zelf ook de medewerkers weten wat ze wel en niet mogen vragen in het kader van hun functie bij de afdeling.
In het kader van de ervaren onduidelijkheid is voor klager ook van belang dat bij zijn weten ten tijde van de gedraging geen beleid bestond over welke informatie medewerkers van de MIVD wel of niet zelfstandig mochten opzoeken of opvragen. Er bestond naar klager zijn zeggen ook geen systeem van "protective monitoring". Klager stelt daar wel een voorstander van te zijn. "Protective monitoring" kan een juiste manier zijn om de integriteit van de organisatie te waarborgen. Het belang daarvan overstijgt de privacy van de medewerkers.

De CTIVD heeft de klacht rechtstreeks in behandeling genomen. Vanwege de schorsing, de intrekking van zijn VGB en het daarop volgende ontslag kon van klager niet gevergd worden dat hij eerst zijn klacht zou voorleggen aan de MIVD.

Toetsingskader
Bij de beoordeling van deze klacht toetst de CTIVD haar bevindingen aan de behoorlijkheid. Rechtmatigheid is hiervan een onderdeel.

Onderzoek en bevindingen
De CTIVD heeft onderzoek gedaan in de systemen van de MIVD. Zij heeft rechtstreeks en zelfstandig toegang tot de systemen van de AIVD en de MIVD.

De bevindingen
Gedurende 2025 heeft op initiatief van de MIVD een drietal keren een gesprek van de Directeur van de MIVD met klager plaatsgevonden. De CTIVD heeft klager laten weten af te wachten of in die gesprekken ook de kwestie waarover de klacht ging zou worden opgelost.
Klager liet hierna de CTIVD weten dat de gesprekken voor hem niet tot een oplossing voor zijn klacht hebben geleid. Klager en de CTIVD hebben gewacht op een officiële reactie van de MIVD op de klacht. De plv SG (PSG) van Defensie heeft op 10 juli 2026 een brief gestuurd aan klager. De brief ging vergezeld van een gewijzigd besluit intrekking verklaring van geen bezwaar. In dat gewijzigde besluit staat:
"Wel laat ik u weten dat de opmerking dat u informatie heeft opgevraagd die u op dat moment voor uw functie niet nodig had, expliciet wordt teruggenomen."

De PSG vervolgt met een toelichting die inhoudt dat uit de destijds geldende werkinstructie voor de betreffende afdeling niet duidelijk genoeg was wat de reikwijdte van de bevoegdheid van de medewerkers was. Inmiddels is dat euvel in een nieuwe werkinstructie verholpen.

Beoordeling van de klacht
Met de geciteerde tekst van het gewijzigde besluit is duidelijk geworden dat Defensie erkent dat klager ten onrechte een verwijt is gemaakt. Dat betekent dat de klacht gegrond is. Verder onderzoek voor een oordeel over de klacht is om die reden niet meer nodig. Er is ook geen aanleiding om aanbevelingen te doen gelet op de nieuwe werkinstructie.

Naar aanleiding van de bevindingen heeft een overleg plaatsgevonden van de voorzitter van de afdeling klachtbehandeling met de Directeur van de MIVD. In het gesprek is aan de orde gekomen dat verbetering van de interne procedures gaat plaatsvinden. Doel daarvan is om preventief onterechte meldingen van overschrijden bevoegdheden te voorkomen.
Daarom is er geen reden hierover nadere aanbevelingen te doen.

De klacht is gegrond.

Beslissing
Op grond van artikel 124, eerste lid, Wiv 2017 beoordeelt de CTIVD of door de MIVD behoorlijk is gehandeld, rechtmatigheid is hiervan een onderdeel.

De CTIVD is van oordeel dat de MIVD niet behoorlijk heeft gehandeld.

De klacht is gegrond.
De CTIVD doet naar aanleiding van haar onderzoek geen aanbevelingen aan de MIVD.

De afdeling Klachtbehandeling van de Commissie van Toezicht op de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten, 17 augustus 2026,

mr. A. Stehouwer (voorzitter)
mr. P.J.D.J. Muijen
mr. B. Bastein